

SUALTI ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ Deniz Memelileri Araştırmaları Grubu

AMBARGO - 4 Temmuz 2009

Yunus Hapishanelerine Hayır!

4 Temmuz 2009 –Dünya Tutsak Yunus Günü nedeniyle hayvan hakları ve koruma gruplarından oluşan bir ittifak, tutsaklık nedeniyle yunusların yaşadıkları eziyete son vermek amacıyla Avrupa genelinde bir kampanya başlatıyor.

“Yunus Tutsaklığına Son Verilmesi için Avrupa İttifakı” (YTSAİ), Sualtı Araştırmaları Derneği'nin de aralarında olduğu, uluslararası faaliyet gösteren on hayvan hakları ve koruma grubundan oluşuyor. YTSAİ bu imza kampanyası ile Avrupa Birliği'ni (AB), birliğe üye ve aday ülkeler ile İsviçre'de, yeni yunus tesislerinin kurulmasını ve yunus ve balina ticaretinin yapılmasını yasaklamaya davet ediyor. YTSAİ vatandaşlardan topladığı imzaları, 2010 Şubat ayında AB'ne, Konsey, Parlamento ve Komisyon katında teslim edecek. (Dipnot 1)

OceanCare'den Sigrid Lüber diyor ki “Yunuslar en akıllı ve büyüleyici hayvanlardandır – Onlar insanların eğlencesi olarak kullanılacak palyaçolar değillerdir. Biz şuna eminiz ki eğer insanlar tutsak bir yunusun gülümsemesinin ardındaki acı gerçeğin farkında olabilselerdi, bize bu kampanyanın amacına ulaşması için yardım etmek isterlerdi.”

Bilimsel kanıtlar gösteriyor ki yunus ve balina gibi deniz memelileri, fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını sağlamada yetersiz kalan tutsaklık ortamında önemli ölçüde acı çekmektedir. Doğal yaşam alanları olan okyanuslarla karşılaştırıldığında, havuzlar küçük ve dar, boş ve cansızdır. Bu ortam yunuslarda strese ve saldırganlığa neden olup, ortalama ömürü azaltmakta ve üreme sorunlarına yol açmaktadır. Ayrıca, kimyasal işlem görmüş suya ve UV ışınlarına maruz kalmaları sıklıkla ülsere ve derilerinde yaralanmalara neden olmaktadır.

Dünya Hayvanları Koruma Derneği (WSPA)'nden Joanne Toole diyor ki “Betondan bir havuzun içinde ömür geçirmek, daireler çizerek yüzmek hiç bir zaman uçsuz bucaksız okyanusun yerine kabul edilebilecek birşey değildir. Yunusların karmaşık ihtiyaçları onları yaradılış olarak esarete elverişsiz hale getirmektedir. İttifak üyeleri olarak umuyoruz ki, eğer AB yeni tesislerin kurulmasına engel olmaya karar verirlerse, bu sualtı hapishanelerinin bir daha var olmamak üzere yokolduğunu görmeye bir adım daha yaklaşmış olacağız.”

Yunus havuzlarının ihtiyacını karşılamak için, küresel yunus ticareti hâlâ yaygın bir şekilde sürüyor ve dünyanın bazı yerlerinde bu talebi karşılamak için hâlâ canlı yunus avı yapılıyor. Bu hayvanların çoğu, yaşam alanları olan okyanuslardan vahşi yöntemlerle sökülüp alınırken ölüyor. Çalışmalar, ülkemizde afalina olarak da bilinen şişe burunlu yunusların yakalanma sırasında ve hemen sonrasında ölüm oranlarınının 6 kat arttığını gösteriyor.

Ne yazık ki, yunusların tutsak tutulmasına ilişkin bu önemli problemlere rağmen, Avrupa'da şu anda yaklaşık 60 yunus havuzu bulunuyor. Bunlardan 34 tanesi AB ülkesi ve her geçen yıl daha fazla tesis inşa edilmekte.

Born Free Vakfı'ndan Will Travers İngiltere'yi örnek göstererek "1970lerde İngiltere'de düzinelerce tutsak yunus gösteri merkezleri vardı. Bugün ise bu merkezlerin hepsi kapanmış durumda. 1991 yılında son 3 tutsak yunusun 'Into the Blue- Maviye' kampanyası kapsamında salınması İngiltere'nin 'tutsak yunusların olmadığı bir bölge' olmasını sağladı. Bu örnek bu aşamaya gelmenin mümkün olduğunu gösteriyor. İttifak, Avrupa'nın diğer ülkelerinin de aynı şekilde hareket edeceğini umut ediyor" diyor.

Bu tesislerin gelirini, zalim koşulların varlığından habersiz onları ziyaret eden yerli ve yabancı turistler sağlıyor. Avrupa'da tatil sezonu açılmak üzereyken YTSAİ, turistlerin yurtdışı gezileri sırasında tutsak yunusları ziyaret etmemeleri için çağrıda bulunmakta.

Sualtı Araştırmaları Derneği- Deniz Memelileri Araştırma Grubu (SAD-DEMAG) Koordinatörü Özgür Keşaplı Didrickson, bir yunus havuzunu ziyaret eden bir tatilcinin parasının, yeni bir yunusun zarar görmesine için sermaye olacağına olacağına dikkat çekiyor: "Biraz sabırlı ve dikkatli olduğumuz takdirde üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde şehiriçi vapurlarından tekne ve feribotlara birçok deniz taşıtı ile yolculuk yaparken özgür yunusları görebiliriz."

İttifakı oluşturan kuruluşlar: Sualtı Araştırmaları Derneği (SAD)- Deniz Memelileri Araştırma Grubu (SAD-DEMAG) Türkiye, Balina ve Yunusları Koruma Derneği (WDCS)İngiltere, Dünya Hayvanları Koruma Derneği (WSPA), Born Free Foundation (İngiltere), Dolphin Days (İrlanda), Yaban Hayvanlarının Tutsaklığına Son Verilmesi için Avrupa İttifakı (ENDCAP), KRAX – Kids Schützen Tiere (İsviçre), Oceancare (İsviçre), Pro Wildlife (Almanya), Robin Des Bois (Fransa).

Editörlere Dipnot ve Notlar:

Dipnot 1 : İmza kampanyası formuna www.sad.org.tr adresinden ulaşılabilir.

- Bu imza kampanyasının yapılmakta olduğu ülkeler şunlardır: Almanya, Danimarka, Fransa, İrlanda, Hollanda, İsveç, Türkiye ve İngiltere.
- YTSAİ acilen, AB ülkeleri ve AB'ne aday ülkeler, Türkiye ve İsviçre'yi yeni yunus tesislerini yapımı ile balina ve yunus ticaretini, yasaklamaya davet etmektedir.
- YTSAİ, yunus ve balinaların tutsak tutulduğu tesislerin, yaban hayvanlarının hayvanat bahçelerinde tutulmasına ilişkin AB Hayvanat Bahçeleri Direktifi 1999/22/EC'nin (tüm yunus tesislerinin uyması gereken direktif) öngördüğü amaçları ve gerekleri yerine getirmelerinin mümkün olmadığına inanmaktadır. Dahası, bu tesisler sözü geçen direktifin öngördüğü koruma, araştırma ve eğitim şartlarını yerine getirmemek bir yana toplumun bu hayvanları algılama biçimini de bozmaktadırlar.
- YTSAİ bugüne dek 79.300 imza toplamıştır.
- Avrupa'da yaklaşık 60 yunus tesisi bulunmaktadır. Bunlardan 34'ü AB'ne üye ülkelerde bulunmaktadır.
- 2003 yılından beri AB ülkelerine canlı yakalanmış hiçbir yunus sokulmamıştır, ancak gelecek için yunus ticareti potansiyeli bulunmaktadır. Son yıllarda Türkiye kendi sularında

canlı yunus avı yapmış ve Japonya'da çağdışı kanlı sürek avında yakalanmış yunusları ithal etmiştir. Bunun yanısıra, Avrupa'daki tesislerde görülen birçok yunus yaban ortamlarından avlanmış yunuslardır. Ayrıca, Avrupalıların ziyaret edebileceği bazı tesisler için dünyanın bazı bölgelerinde hâlâ vahşi ortamdan canlı yunus avı yapılmaktadır.

- Ne yazık ki Türkiye, Avrupa'daki en yüksek sayıda yunus tesisinin bulunduğu ülkelerden biridir.

Fotoğrafların kredisi: SAD-DEMAG Arşivi

Fotoğrafların Açıklaması:

- 1) Tutsaklık ortamının yarattığı stres sonucunda yunuslar birbirlerine saldırabilirler. (Bodrum)
- 2) Denetimin yetersiz olduğu tesislerde yunusların sağlıklarını tehdit eden plastik atıklarla uzun süre oynadığı gözlenmiştir. (Bodrum)
- 5) Gösteri sırasında yunuslar sirk hayvanları gibi, doğal ortamlarında hiç yapmadıkları hareketleri yapmaya zorlanıyorlar (Kemer)
- 7) Gösteri sırasında yunuslar sirk hayvanları gibi, doğal ortamlarında hiç yapmadıkları hareketleri yapmaya zorlanıyorlar (Belek)
- 9) Kimi tesislerde çok sayıda yunus dar bir alanda, doğal ortamlarından uzakta, şehrin ortasında yaşamak zorunda bırakılıyor(Valencia, İspanya'daki gösteri havuzu)

Daha fazla bilgi için:

Özgür Keşaplı Didrickson

Koordinatör

Sualtı Araştırmaları Derneği – Deniz Memelileri Araştırma Grubu (SAD-DEMAG)

E-posta: demag@sad.org.tr

Tel: 0 533 635 40 99